

Elnarə Qaragözova

e.garagozova.bsu@gmail.com

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Nizami Gəncəvinin “İsgəndərnamə” və Aligyeri Dantenin “İlahi komediya” əsərlərində su arxetipi

The water archetype in Nizami's “Iskandarname” and Dante's "Divine comedy"

Throughout history, archetypal motifs have been widely used in literature. Although archetypes are essentially universal, they differ in reflection trends, processing frequencies, and modifications in different national literatures. From this point of view, the interpretation of the same archetype in different cultures and literatures is accompanied by interesting points. The water archetype is one of the archetypes that differ in the frequency of development and have different interpretations in the world literary heritage.

This research will examine the opposite tendencies of the water archetype in Alighieri Dante's “The Divine Comedy” and Nizami Ganjavi's “İsgandar-Namah”. The research will be carried out using the historical-comparative method. The main purpose of the research is to reveal the mythological roots of the water archetype, the features of reflection and its connection with religious texts, which are reflected in the works of both writers. This paper used such related sources as investigations by K. Abdullayev, Mahsati I., A. Lang, Gavrilov D., Nagovicin A., Kwartsova M., Yemelyanova I.

Keywords: *water archetype, opposite tendencies, mythological roots, Iskandarname, The Divine Comedy*

Nizami Gəncəvinin “İsgəndərnamə” və Aligyeri Dantenin “İlahi komediya” əsərlərində su arxetipi

Tarix boyu arxetipik motivlərdən bədii ədəbiyyatda geniş istifadə olunmuşdur. Arxetiplər mahiyyətcə ümumbəşəri olsa da fərqli milli ədəbiyyatlarda əksolunma tendensiyaları, işlənmə tezlikləri və modifikasiyaları ilə fərqlənirlər. Bu baxımdan eyni bir arxetipin fərqli mədəniyyətlərdə və ədəbiyyatlarda interpretasiyası maraqlı məqamlarla müşayiət olunur. Dünya ədəbi irsində xüsusi işlənmə tezliyinə görə fərqlənən və fərqli interpretasiyalara malik arxetiplərdən biri də su arxetipidir. Bu məqalədə Aligyeri Dantenin İlahi komediya və Nizami Gəncəvinin İsgəndərnamə əsərlərində su arxetipinin əksi tendensiyaları araşdırılacaqdır.

Araşdırma tarixi-müqayisəli metod vasitəsilə həyata keçiriləcəkdir. Araşdırmada qarşıya qoyulan əsas məqsəd hər iki ədibin yaradıcılığında əks olunan su arxetipinin mifoloji köklərini, əksolunma xüsusiyyətlərini və dini mətnlərlə əlaqəsini aşkara çıxarmaqdır. Tədqiqatda K.Abdullayev, İ.Məhsəti, A. Lang, D.Qavrilov, A.Naqovicin, M.Kvartsova, İ.Yemelyanova kimi müəlliflərin mövzu ilə bağlı tədqiqatlarından istifadə edilmişdir.

Açar sözlər: su arxetipi, fərqli tendensiyalar, mifoloji köklər, İsgəndərnamə, İlahi komediya

Elnarə Qaragözova. Nizami Gəncəvinin "İsgəndərnamə" və Aligyeri Dantenin "İlahi komediya" əsərlərində su arxetipi. Cross-cultural matches: Nizami and Dante. Bakı, Mütərcim nəşr-tı, 2021, s.32-33/89 s.